

УДК 351.74
DOI: 10.31732/2708-339X-2025-16-B14

АНАЛІЗ ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТІВ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПОЛІЦІЇ

Софiна I.В.,

аспірант Університету «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: SofynaIV@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4876-5024>

ANALYSIS OF HISTORICAL ASPECTS OF THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE FUNCTIONAL PURPOSE OF THE POLICE

Sofyna I. V.,

PhD student of «KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: SofynaIV@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4876-5024>

Анотація. Дана стаття покликана дослідити історичні аспекти формування та розвитку функціонального призначення поліції в Україні в межах певного історичного періоду. Це є необхідним для подальшого розуміння ролі та значення функціонального призначення Національної поліції України сьогодні, а також оцінити роботу цього органу в минулому та використати позитивний досвід з історії. Автором здійснено аналіз історичних аспектів становлення та розвитку призначення поліції з відповідними висновками та підкреслити важливість і значущість цих аспектів для сучасної України. Проаналізовано наукові публікації та нормативно-правові акти з цього питання, показано актуальність обраної теми, а також зроблено висновки та узагальнення з визначення місця функціонального призначення Національної поліції України у певному історичному періоді. Внесок автора полягає у визначенні та висвітленні важливості історичних аспектів становлення та розвитку функціонального призначення поліції, а також у детальному аналізі цього аспекту на прикладі України в певному історичному періоді (зокрема, період відновлення незалежності України та розбудови її як незалежної, демократичної, правової європейської держави). Автором показано, що органи Національної поліції України мають самостійне функціональне призначення у системі правоохоронних органів держави. Водночас ефективне вирішення покладених на дані органи завдань можливе тільки за умови тісної співпраці з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства, а також чіткого розуміння функціонального призначення та належного його виконання на практиці. Автор розглянув різні етапи розвитку взаємодії між поліцією і її попередницею – міліцією, з одного боку, та громадськістю і державою в особі різних органів влади, з іншого.

Ключові слова: Україна, Національна поліція, становлення, розвиток, держава, функціональне призначення, суспільство, досвід, закон.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 11.

Abstract. This article is designed to explore the historical aspects of the formation and development of the functional purpose of the police in Ukraine within a certain historical period. This is necessary for further understanding the role and significance of the functional purpose of the National Police of Ukraine today, as well as to evaluate the work of this body in the past and to use positive experience from history.

This scientific article is designed to analyze the historical aspects of the formation and development of the police purpose with relevant conclusions and emphasize the importance and significance of these aspects for modern Ukraine. The article analyzes scientific publications and regulatory legal acts on this issue, shows the relevance of the chosen topic, and also draws conclusions and generalizations on determining the place of the functional purpose of the National Police of Ukraine in a certain historical period.

The author's contribution consists of determining and highlighting the importance of historical aspects of the formation and development of the functional purpose of the police, as well as in a detailed analysis of this aspect on the example of Ukraine in a certain historical period (in particular, the period of restoring Ukraine's independence and building it as an independent, democratic, legal European state). The author shows that the bodies of the National Police of Ukraine have an independent functional purpose in the system of law enforcement bodies of the state. At the same time,

effective resolution of the tasks assigned to these bodies is possible only under the condition of close cooperation with other state bodies, local self-government bodies and civil society institutions, as well as a clear understanding of the functional purpose and its proper implementation in practice.

The author examined the various stages of development of interaction between the police and its predecessor – the militia, on the one hand, and the public and the state represented by various government bodies, on the other.

Keywords: Ukraine, National Police, formation, development, state, functional purpose, society, experience, law.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 11.

Постановка проблеми. Діяльність поліції як органу, що забезпечує суспільний правопорядок, не обмежується лише виконанням її завдань відповідними суб'єктами, а включає також використання історичних аспектів становлення та розвитку її функціонального призначення та їх аналіз. Ми повинні застосовувати історичні уроки задля покращення роботи та організації вітчизняної поліції, а також відібрати найцінніше з історичного досвіду роботи поліції та використувати його в реаліях сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поставлене нами питання досліджували наступні вчені: О. М. Бандурка, І.В. Зозуля, Є.В. Зозуля, Ю.В. Кідрук, А.Н. Ключев, Ю.Ф. Кравченко, Ю.Д. Кунєв, Я.Ю. Кондратьєв, Л.А. Сидорчук та інші.

Не вирішені раніше проблеми. Хоча науковці вивчали питання функціонального призначення поліції та використання історичного досвіду для його практичної реалізації, вони не приділили достатньо уваги можливості ефективного застосування цих аспектів у сучасних умовах.

Метою статті є висвітлення важливості історичних аспектів формування та розвитку функціонального призначення поліції, а також у детальному аналізі цього аспекту на прикладі України в певному історичному періоді (зокрема, період відновлення незалежності України та розбудови її як незалежної, демократичної, правової європейської держави).

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні роки все більше поширюється науковий пошук в історико-правовій науці. Більше досліджень стає заснованим на документах, звертається увага і на науковий доробок дослідників, які працювали раніше в подібних питаннях, стають на перше місце зваженість та об'єктивність у висновках, також пріоритет надається проблемам, які раніше не піддавалися науковому аналізу.

Як бачимо, історико-правові питання

однозначно повинні бути враховані в дослідженні такого важливого питання, як наукове пізнання історичних аспектів становлення та розвитку функціонального призначення Національної поліції України. Саме дослідження історії становлення такого призначення допоможе нам врахувати позитивний досвід минулого задля створення позитивного ж у теперішньому часі та уникнути помилок у майбутньому [1, с. 116].

Тому ми повинні зважати на історико-правовий аспект питання становлення та розвитку функціонального призначення поліції. Для цього ми повинні звернутися до питання історії поліції (міліції) [2, с. 100].

Правоохоронні органи, чим ми вважаємо і існуючу зараз поліцію, завжди були елементом забезпечення безпеки держави. Саме тому сутність поліцейської діяльності ми визначаємо у вигляді форми устрою державної влади та обов'язково як завдання, які стоять перед державою взагалі та конкретним політичним режимом за певної економічної формації і організації суспільства [3, с. 200].

Автор вирішив розглядати історію становлення та розвитку функціонального призначення Національної поліції України з моменту відновлення незалежності України та під час розбудови незалежної, суверенної, демократичної європейської держави.

Першим практичним кроком на шляху створення нового правоохоронного відомства стало звернення до особового складу органів та підрозділів внутрішніх справ України колегиї Міністерства внутрішніх справ. Із ним вона виступила одразу ж після прийняття Верховною Радою 24 серпня 1991 року історичного політико-правового документа – Акту проголошення незалежності України, який засвідчував новий статус української держави. Тоді треба було наповнити проголошену незалежність конкретним змістом, а для цього – підкріпити її рішучими практичними діями, направленими на виведення країни з кризи, побудову

демократичної правової держави з ефективною ринковою економікою. От тоді і з'явилось перше функціональне призначення тодішньої української міліції. Зважаючи на це, колегія МВС звернулась до керівників органів та підрозділів внутрішніх справ, до усього особового складу із закликом докласти максимальних зусиль, щоб припинити розгул злочинності, утвердити в нашому житті принципи справедливості та гуманізму, керуватись у своїй діяльності винятково вимогами закону, зміцнити зв'язки з населенням та громадськістю [4, с. 16].

Друге функціональне призначення тоді підлягало у підпорядкуванні міліції саме громадськості та суспільству, без посередників. Наступним кроком стала департизація органів міліції незалежної держави. Відповідно до Постанови Верховної Ради України «Про департизацію державних органів, установ й організацій», прийнятої 24 серпня 1991 року, у всіх органах державної влади та управління, правоохоронних органах було припинено діяльність організацій політичних партій [5, с. 70].

Згідно із Законом України «Про міліцію», на момент створення незалежної держави міліція складалася з підрозділів: кримінальної міліції, міліції громадської безпеки, транспортної міліції, державної автомобільної інспекції, міліції охорони та спеціальної міліції [6, с. 220]. Це було третє функціональне призначення міліції, за напрямками роботи її співробітників.

Створення нового правоохоронного відомства незалежної та суверенної держави потребувало визначення правового статусу працівника міліції як особи, наділеної повноваженнями забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки й порядку. Це було четверте функціональне призначення міліції. Постановою КМУ від 28 грудня 1991 року було затверджено новий текст Присяги працівника органів внутрішніх справ України. На початку 1992 року у всіх органах і підрозділах внутрішніх справ було проведено ритуали прийняття Присяги на вірність народу України.

Але на тодішню діяльність органів міліції України в період їхнього становлення та на їхнє функціональне призначення впли-

вала низка негативних чинників, а саме: стрімке загострення криміногенної обстановки, розпад системи соціальної профілактики, падіння правозахисної активності населення, трудових колективів і громадськості, зв'язок з якими помітно послабився. Це було пов'язано з важкими, інколи непослідовними, кроками відновлення незалежності України, коли було проведено фактично «шокову терапію» не просто в економіці, а й в політиці та громадському, суспільному житті, коли радянське відійшло в минуле, а вакуум після нього не був ще заповнений іншим, кращим та гіднішим варіантом покращення суспільства. Тодішні масштаби зростання злочинності в Україні призвели до того, що в низці місць вона вийшла з-під контролю правоохоронних органів. Значно зросла агресивність і жорстокість злочинців, опір силам правопорядку. За 1991 рік під час виконання службових обов'язків загинуло 76 і поранено 503 працівники міліції. Усе це вимагало від керівництва української міліції вживання швидких та рішучих організаційних і практичних заходів для вдосконалення діяльності міліції та посилення боротьби зі злочинністю в новоствореній державі, визначення функціонального призначення не просто на папері, а й на ділі, особливо в плані належного виховання нових кадрів для роботи в міліції.

У нових історичних умовах особливе значення мало зміцнення законності в діяльності міліції, забезпечення прав й основоположних свобод громадян нашої країни. На цьому напрямку оперативно-службової діяльності було здійснено низку управлінських рішень. По-перше, на керівників усіх рангів була покладена персональна відповідальність за її стан [7, с. 117-118]. Наступним кроком стало підвищення ролі інспекції з особового складу. Основним завданням інспекції стало зміцнення законності в діяльності міліції, забезпечення повного, об'єктивного та всебічного дослідження надзвичайних подій, проведення профілактичної роботи серед працівників міліції [8, с. 10].

У подальшому, на виконання рішення КМУ від 4 липня 1992 року, уперше в колишньому срср було прийнято рішення про створення в структурі кримінальної міліції

МВС України нової служби – Управління внутрішньої безпеки. Її основним завданням було встановлено запобігання втягванню працівників ОВС у протиправну діяльність, виявлення та розкриття їхніх корумпованих зв'язків та інших корисливих злочинів. Водночас згадана служба займалася й захистом працівників та їхніх близьких від тиску з боку кримінальних елементів. У вересні 1994 року підрозділи внутрішньої безпеки увійшли до складу Головного управління по боротьбі з організованою злочинністю МВС України [9, с. 11].

Після утвердження незалежності України перед правоохоронними органами постало завдання організації взаємодії з міжнародними організаціями, які здійснюють протидію міжнародній злочинності, насамперед, з Інтерполом – міжнародною правоохоронною організацією кримінальної поліції, яка координує міжнародне співробітництво поліцейських органів (установ) різних країн у боротьбі із загально-кримінальними злочинами. Дане завдання автор теж вважає частиною функціонального призначення міліції. Після прийняття України до Інтерполу (4 листопада 1992 року) виникла нагальна необхідність створення підрозділу, який би безпосередньо забезпечив функцію Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

Для виконання цього завдання була прийнята постанова КМУ від 25 березня 1993 року «Про Національне центральне бюро Інтерполу», якою встановлювалося – взаємодія правоохоронних органів України з компетентними органами зарубіжних держав щодо вирішення питань боротьби зі злочинністю, що має транснаціональний характер або виходить за межі країни, здійснюється лише через Національне центральне бюро (НЦБ) Інтерполу. МВС виступає як НЦБ Інтерполу. Цією постановою також було затверджено Положення «Про Національне центральне бюро Інтерполу». До того ж наказом МВС України були створені підрозділи Укрбюро Інтерполу та визначено вимоги до співробітників, якими комплектувалися нововведені посади [9, с. 10].

Наступним кроком у забезпеченні більш ефективної системи управління органами міліції та для більшого забезпе-

чення належного виконання на практиці функціонального призначення став Закон України «Про внесення змін та доповнень до статті 7 Закону України «Про міліцію» від 28.06.1994, яким остаточно вирішується питання про подвійне підпорядкування ОВС. Законом було визначено, що у своїй діяльності міліція підпорядковується МВС України, а Міністр внутрішніх справ України здійснює керівництво всією міліцією України» [4]. Крім того, відповідно до цього Закону управління внутрішніх справ областей реорганізовано в управління МВС України в областях. Також у серпні 1994 року КМУ затвердив нову організаційну структуру центрального апарату МВС України, відповідно до якої у вересні цього ж року наказом МВС України була оголошена нова організаційна структура центрального апарату МВС України та підрозділів, які були безпосередньо йому підпорядковані [9, с. 11].

У 1992 році прийнято низку нормативно-правових актів у цій сфері, а саме: Закон України «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про міліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про пенсійне забезпечення військово-службовців та осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», Розпорядження Президента України «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України».

У в липні 2012 року до Верховної Ради України було подано проєкт Закону «Про поліцію» [10], який визначив правову основу та принципи діяльності поліції, її організаційну структуру, права та обов'язки співробітників поліції, порядок проходження служби в поліції, гарантії правового і соціального забезпечення співробітників поліції, а також порядок фінансування, матеріально-технічного забезпечення поліції. Однак зазначений законопроект тоді не був прийнятий [4, с. 200].

Лише 2 липня 2015 року було прийнято Закон України «Про Національну поліцію» [11], а вже 28 жовтня 2015 року ухвалено Положення про Національну поліцію, які заклали основу нового етапу розвитку міліції, яка стала поліцією, а працівники міліції – працівниками поліції.

Взаємодію Національної поліції з ін-

шими державними структурами у процесі нормотворчої, правоохоронної та правозастосовної діяльності можна визначити як закріплені на законодавчому рівні форми сумісної діяльності державних органів, що беруть участь в реалізації правоохоронної функції та в реалізації на практиці різних аспектів функціонального призначення Національної поліції. Державні органи розрізняються за своїми завданнями, функціями, структурою, формами і методами роботи, разом з тим вони взаємозв'язані та взаємодіють під час здійснення своїх функцій. Національна поліція є частиною державної системи, наділеною владними повноваженнями щодо здійснення функцій держави із забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

Національна поліція здійснює свою діяльність у вигляді багатосторонніх зв'язків з державними органами, органами місцевого самоврядування, що і набуває особливої значущості в умовах політики децентралізації. Розвиток, удосконалення таких зв'язків повинні будуватися на впорядкованій нормативно-правовій базі, що передбачено Законом «Про Національну поліцію» [11].

Згідно зі статтею 88 Закону, керівники територіальних підрозділів поліції мають проводити відкриті зустрічі з представниками органів місцевого самоврядування на рівнях областей, районів, міст та сіл не рідше, ніж раз на два місяці. Метою цих зустрічей є встановлення ефективної співпраці між поліцією, місцевими органами влади та громадянами. Під час таких зустрічей обговорюються діяльність поліції, актуальні проблеми та можливі способи їх вирішення. Керівники поліції також систематично інформують населення про стан правопорядку та заходи, що вживаються для попередження правопорушень, щоб підвищити довіру до поліції.

Відповідно до статті 86 цього Закону, керівники поліції та територіальних органів поліції щорічно готують і публікують звіти про свою діяльність на офіційних веб-сай-

тах органів поліції. Ці звіти повинні містити аналіз злочинності в країні чи регіоні, інформацію про вжиті поліцією заходи та їх результати, а також про виконання пріоритетів, визначених поліцейськими комісіями. Крім того, керівники територіальних органів поліції зобов'язані регулярно публікувати статистичні та аналітичні дані щодо заходів з виявлення, запобігання та припинення порушень публічного порядку на офіційних веб-порталах своїх органів [2, с. 150].

Попри широкий спектр завдань, прав та обов'язків Національної поліції, вона не розглядається в законодавстві як універсальний державний орган, який має міжгалузеву або загальну компетенцію для вирішення всіх питань, що стосуються поліцейських повноважень. У деяких випадках для прийняття рішень і використання необхідних ресурсів потрібно звертатися до компетенції інших державних органів та органів місцевого самоврядування.

Якщо казати про функціональне призначення Національної поліції станом на сьогодні, то автор зважає на реалії повномасштабного вторгнення РФ на територію України. І тому воно значно розширене. Національна поліція займається не просто розкриттям злочинів (і не тільки найпоширеніших – проти життя і здоров'я особи, проти власності, а й – проти основ національної безпеки України, військових злочинів), а й забезпеченням нормального життя на деокупованих територіях, допомогою постраждалим особам на них. Часто співробітники поліції є єдиними представниками влади через відсутність повноцінного апарату органів місцевого самоврядування. Тому питання розвитку функціонального призначення Національної поліції є таким, що не стоїть на місці та яке постійно розвивається у зв'язку з вимогами часу.

Висновки. Органи Національної поліції мають самостійне функціональне призначення у правоохоронній системі держави. Однак ефективно вирішення покладених на них завдань можливе тільки за умов тісної взаємодії з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства, чіткого розуміння функціонального призначення та належного його здійснення на

практиці. Така взаємодія передбачає виникнення між цими суб'єктами належних правовідносин.

Історія поліції розглядалася для розуміння її головне функціональне призначення, яке змінювалося з плином часу, для подальшого вдосконалення самої поліції в Україні. Для того, щоб історичні знання застосувати разом з правовими здобутками, вкупі з чинними методами – історичним, порівняльним, логічним. І тільки тоді можна чітко визначити поняття функціонального призначення поліції та вдосконалювати поліцію як таку, вкупі з кадрами, які працюють там.

Слід зробити такий висновок, що поліція завжди мала функціональне призначення, яке з плином часу змінювалось або повністю, або частково. Функціональне призначення поліції завжди залежить від політичного режиму та прагнень народу. Видно, що дуже довгий час поліція через функціональне призначення виконувала чисто механічно-адміністративну, охоронну та захисну функції, що допомагали охороняти державний та суспільний лад. І лише з 19-го століття поліція вже займається забезпеченням належного правопорядку на вулицях та захистом суспільства від злочинних пося-

гань на його нормальний стан.

Те саме слід говорити і про Національну поліцію України, і про її попередників на території сучасної України. Слід розуміти, що саме такий стан речей у правоохоронних органах України теж залежить від політичних режимів та їхніх керівників. Слід зважати і на вимоги часу.

І дійсно, якщо порівнювати стан міліції до реформи 2015 року, до перетворення міліції в поліцію, то можна побачити велику кількість відмінностей. І справа не лише в компетенції та кадрах, а й у слідуванні вимогам часу – зараз же функціонують і патрульна поліція, і кримінальна поліція, і Кіберполіція, і поліція охорони, і спеціальна поліція, і поліція особливого призначення, і слідчі управління, і планується створення військової поліції, зі зважанням на виклики повномасштабного вторгнення РФ в Україну.

Тому станом на зараз можна сказати, що Національна поліція України реалізовує функціональне призначення за вимогами часу та українського народу, за вимогами сучасних технологій. Лише таким, практичним, способом можна довести теоретичні розроблення функціонального призначення Національної поліції України.

Література:

1. Зозуля І.В. Оптимізація структури МВС України як елемент його реформування. *Форум права*. 2015. № 1. С. 115-122.
2. Зозуля Є.В. Міліція України в умовах становлення незалежної держави (90-ті рр. XX ст.): монографія. Донецьк, 2004. 188 с.
3. Бандурка О.М. Управління в органах внутрішніх справ України. Харків: Ун-т внутр. справ, 1998. 480 с.
4. Зозуля Є.В. Органи внутрішніх справ України на етапі розбудови незалежної держави (історико-правове дослідження): монографія. 2-ге вид., переробл. і доповн. Херсон, 2017. 270 с.
5. Кідрук Ю.В. Проблеми створення і діяльності місцевої міліції в Україні (адміністративно-правові та організаційні аспекти): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 1995. 166 с.
6. Зозуля І.В. Теорія і практика реформування системи МВС України: монографія. Харків, 2008. 480 с.
7. Ключев А.Н.: Правові та організаційно-управлінські аспекти діяльності карного розшуку України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 1997. 223 с.
8. Кравченко Ю.Ф. Актуальні проблеми реформування органів внутрішніх справ України (організаційно-правові питання): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2001. 20 с.
9. Кунев Ю.Д. Принципи побудови та вдосконалення організаційної структури ОВС України: загально-теоретичні аспекти державного управління: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2001. 17 с.
10. Проект Закону про поліцію. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=43877 (дата звернення: 21.02.2025)
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

References:

1. Zozulia I.V. (2015). Optymizatsiia struktury MVS Ukrainy yak element yoho reformuvannia [Optimization of

the structure of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine as an element of its reform] Forum prava - Law forum. 1. 115-122 [in Ukrainian].

2. Zozulia Ye.V. (2004). Militsiia Ukrainy v umovakh stanovlennia nezalezhnoi derzhavy (90-ti rr. KhKh st.): monohrafiia. [Militia of Ukraine in the conditions of the formation of an independent state (90s of the XX century): monographs] Donetsk [in Ukrainian].

3. Bandurka O.M. (1998). Upravlinnia v orhanakh vnutrishnikh sprav Ukrainy. [Administration in the bodies of internal affairs of Ukraine] Kharkiv [in Ukrainian].

4. Zozulia Ye.V. (2017). Orhany vnutrishnikh sprav Ukrainy na etapi rozbudovy nezalezhnoi derzhavy (istoryko-pravove doslidzhennia): monohrafiia. 2-he vyd., pererobl. i dopovn. [Internal affairs bodies of Ukraine at the stage of building an independent state (historical and legal research): monographs, 2nd ed., revised. and additional] Kherson [in Ukrainian].

5. Kidruk Yu.V. (1995). Problemy stvorennia i diialnosti mistsevoi militsii v Ukraini (administratyvno-pravovi ta orhanizatsiini aspekty): dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. [Problems of creation and activity of local militia in Ukraine (administrative-legal and organizational aspects)]. Candidate's thesis. Kyiv [in Ukrainian].

6. Zozulia I.V. (2008). Teoriia i praktyka reformuvannia systemy MVS Ukrainy: monohrafiia. [Theory and practice of reforming the system of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine: monograph] Kharkiv [in Ukrainian].

7. Kliuiev A.N. (1997). Pravovye i organizatsionno-upravlencheskie aspekty deiatelnosti ugolovnoho rozyska Ukrainy: diss. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07. [Legal and organizational-managerial aspects of the activities of the criminal investigation department of Ukraine]. Candidate's thesis. Kharkov [in Russian].

8. Kravchenko Yu.F. (2001). Aktualni problemy reformuvannia orhaniv vnutrishnikh sprav Ukrainy (orhanizatsiino-pravovi pytannia): avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo». [Actual problems of the reform of internal affairs bodies of Ukraine (organizational and legal issues)]. Candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

9. Kuniev Yu.D. (2001). Pryntsypy pobudovy ta vdoskonalennia orhanizatsiinoi struktury OVS Ukrainy: zahalnoteoretychni aspekty derzhavnoho upravlinnia: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: spets. 12.00.07 «Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo». [Principles of building and improving the organizational structure of internal affairs bodies of Ukraine: general theoretical aspects of public administration]. Candidate's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

10. The Verkhovna Rada of Ukraine, (2012). Draft Law on Police. available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?id=&pf3511=43877 (Accessed February 21, 2025).

11. The Verkhovna Rada of Ukraine, (2015). The Law of Ukraine «Pro Natsional'nu politsiyu», Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2015. No 40-41. St. 379.

Стаття надійшла до друку 26 лютого 2025 року